

Motion till riksdagen

1987/88:N31

av Erik Hovhammar m. fl. (m)

med anledning av prop. 1987/88:90 om energipolitik
inför 1990-talet

1 Inledning

Moderata samlingspartiet anser att de nuvarande reaktorerna bör användas så länge de uppfyller uppställda säkerhetskrav. Det finns ingen anledning att nu inleda en förtida avveckling av kärnkraften. I en partimotion med anledning av denna proposition yrkar vi därför avslag på regeringens förslag till riktlinjer för energipolitiken.

I denna motion behandlas övriga delar av regeringens proposition.

2 Regeringens förslag om teknikupphandlingsstöd och energiteknikfond

Regeringens förslag innebär att ett särskilt teknikupphandlingsstöd inrättas. Detta stöd skall lämnas till beställare av ny elsnål teknik eller teknik som ersätter el. 150 milj. kr. skall enligt regeringens förslag anvisas till detta ändamål under kommande budgetår.

Teknikupphandlingsstödet anges vara första steget i ett program som under de närmaste fem åren skall kosta 400 milj. kr.

Vidare föreslår regeringen att den nuvarande bränslemiljöfonden skall ombildas till en ny energiteknikfond. Det nuvarande stödet till utveckling och introduktion av ny teknik skall ingå i den nya energiteknikfonden. Denna skall tillföras 10 kr. per m³ olja som säljs. Det beräknas ge ca 100 milj. kr. per år.

Det är svårt att utröna skillnaderna mellan de två stödformerna. I bägge fallen rör det sig om stöd till beställare av ny teknik. Teknikupphandlingsstödet skall utgå i form av bidrag och villkorslån. Energiteknikfonden skall kunna lämna bidrag, villkorliga bidrag samt lånegarantier. Normalt skall stödet inte kunna uppgå till mera än 50 % av investeringskostnaden, men beträffande teknikstödet skriver regeringen: "Bidrag till kompetensstöd till vissa kategorier av upphandlare samt till kostnader för utvärdering bör dock i vissa fall kunna täcka den totala kostnaden." Det finns ingen närmare beskrivning av vilka kategorier som regeringen har i åtanke.

Båda stöden skall handläggas av statens energiverk. Det är därför svårt att förstå bevekelsegrunderna för regeringens förslag att inrätta två nya stödformer.

Förslaget till nya stödformer är en direkt följd av regeringens förslag om att inleda en förtida avveckling av kärnkraften under 1990-talet. Regeringen vill genom dessa stödåtgärder ge intryck av handlingskraft.

Erfarenheterna från det mycket omfattande stödet till ny energisnål teknik under de senaste tio åren har visat att det varit svårt att forcera utvecklingen. De negativa effekterna av en del av de tekniska lösningar som valts för att minska energiåtgången visar sig nu, bl. a. i de ökade mögelskadorna.

Vidare har en avsevärd del av de nuvarande anslagen till energiforskning ännu inte utnyttjats. Vi föreslog i motion 1987/88:N437 minskade anslag till energiforskning i avvaktan på att det finns bättre förutsättningar att utnyttja anslagen.

Ytterligare statliga resurser bör för närvarande inte tillföras denna forsknings- och teknikutveckling inom energiområdet. Några nya stödformer bör inte heller inrättas.

En allvarlig aspekt av regeringens förslag att omvandla bränslemiljöfonden till en energiteknikfond är att möjligheterna att nyttja dessa medel för stöd till miljöskyddsteknik, exempelvis för att motverka föroreningsskador, kan komma att minska. Regeringen prioriterar nu energiteknik framför miljöskyddsteknik.

3 Verksamheten vid Studsvik AB

Studsviksanläggningen byggdes av staten under 1950- och 1960-talen för att utveckla svenskt kunnande inom kärnenergiområdet. Därefter har Studsvik ombildats till aktiebolag, vars huvudsakliga intäkter kommer från kommersiella uppdrag inom energiområdet.

Inom detta marknadssegment konkurrerar Studsvik med andra bolag med delvis samma kompetens och affärsinriktning. I tilläggsbudget I (proposition 1987/88:25) begärde regeringen att riksdagen skulle anslå 50 milj. kr. som kapitaltillskott till Studsvik AB.

Studsvik AB stod då inför hotet om en finansiell kris som kunde hota hela verksamheten. Med tanke på den besvärliga omvandlingen från ett till stor del anslagsfinansierat statligt forskningslaboratorium till ett konkurrensutsatt energikonsult- och teknikutvecklingsbolag biträdde vi i höstas regeringens förslag om medelstillskott. Detta bör ha givit Studsvik AB förutsättningar att förändra verksamheten så att bolaget kan fungera på normala kommersiella villkor.

Det nu föreslagna medelstillskottet är otillräckligt motiverat. Studsvik AB måste uppträda efter samma regler som andra företag inom branschen. Om företaget kan förväntas bli lönsamt bör eventuella behov av kapitaltillskott kunna ske på marknadsmässiga villkor genom en nyemission. Staten bör icke delta i en sådan nyemission.

Regeringens förslag om 40 milj. kr. i ägartillskott till Studsvik AB bör således avvisas.

4 Verksamheten vid statens vattenfallsverk

I motion 1987/88:N23 med anledning av proposition 1987/88:87 om ny ekonomisk styrning av Vattenfall föreslår vi att regeringen skall utreda en omfattande förändring av Vattenfall, som innebär att affärsverket delas upp i flera fristående bolag jämte ett statsägt stamlinjenät.

I propositionens förslag till investeringsplan för nästa budgetår finns 50 milj. kr. upptagna för projektering av ett kolkondenskraftverk i Oxelösund. I propositionen hävdas att det rör sig om en demonstrationsanläggning för miljövänlig teknik. Ännu finns emellertid inget beslut om val av teknik. Anslaget till projektering innebär i realiteten att regeringen nu avser att låta uppföra ett kolkondenskraftverk i Oxelösund. Denna anläggning är avsedd att täcka en del av det elenergibortfall som blir följden av förslaget om en förtida avveckling av två reaktorer. Moderata samlingspartiet vill inte inleda avvecklingen av kärnkraften under 1990-talet. Därför finns ingen anledning att bygga ett kolkondenskraftverk i Oxelösund. Vattenfall bör således inte heller inleda någon projektering.

Mot. 1987/88
N31

5 Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår regeringens förslag till riktlinjer i fråga om stöd för ett program för effektivare användning och ersättning av el,
2. att riksdagen avslår regeringens förslag till riktlinjer för stöd för teknikupphandling av eleffektiva och elersättande produkter, processer och system,
3. att riksdagen avslår regeringens förslag till riktlinjer för stöd ur energiteknikfonden,
4. att riksdagen avslår regeringens förslag att programmet för utveckling och introduktion av ny energiteknik upphör den 30 juni 1988,
5. att riksdagen avslår regeringens förslag att bränslemiljöfonden upphör den 30 juni 1988,
6. att riksdagen avslår regeringens förslag att till *Vissa åtgärder för effektivare användning och ersättning av el* för budgetåret 1988/89 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 000 kr.,
7. att riksdagen till *Bidrag till verksamheten vid Studsvik AB* för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 54 000 000 kr.,
8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående ägartillskott till Studsvik AB,
9. att riksdagen avslår regeringens förslag till investerings- och finansieringsplan för statens vattenfallsverk vad avser projektering av kraftverk i Oxelösund.

Stockholm den 22 mars 1988

Erik Hovhammar (m)

Sten Svensson (m)

Per-Richard Molén (m)

Nic Grönvall (m)

Anders G Högmark (m)

Per Westerberg (m)

Lars Ahlström (m)

Erik Holmkvist (m)

Sonja Rembo (m)